Ірина Ю. Штулер

АДАПТАЦІЯ ГЛОБАЛЬНИХ МЕТОДИК З ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ РИНКІВ

Проаналізовано методики підтримки підприємницької діяльності. Виділено групи поглядів науковців на адаптацію глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності, що сформувалися в науковому світі. Встановлено, що неперервний розвиток економіки, цифрових ринків та поява нових форм викликів обумовлює необхідність подальших наукових пошуків у даному напрямі. Аргументовано мету освоєння та дифузії інноваційних ідей щодо підтримки підприємницької діяльності, а також досягнення ефективної комерціалізації господарської діяльності. Доведено необхідність врахування світового досвіду та глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності, що потребує адаптації до реалій національної економічної системи та стану її розвитку.

Ключові слова: підприємницька діяльність, державна підтримка, інновації, цифровий ринок.

Літ. 26.

DOI: 10.32752/1993-6788-2021-1-238-70-79

Ірина Ю. Штулер

АДАПТАЦИЯ ГЛОБАЛЬНЫХ МЕТОДИК ПОДДЕРЖКИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ РЫНКОВ

Проанализированы методики поддержки предпринимательской деятельности. Выделены группы взглядов ученых на адаптацию глобальных методик по поддержке предпринимательской деятельности, сформировавшихся в научном мире. Установлено, что развитие экономики, цифровых рынков и появление новых форм вызовов обуславливает необходимость дальнейших научных поисков в данном направлении. Аргументирована цель освоения и диффузии инновационных идей по поддержке предпринимательской деятельности, а также достижение эффективной коммерциализации хозяйственной деятельности. Доказана необходимость учета мирового опыта и глобальных методик по поддержке предпринимательской деятельности, что требует адаптации к реалиям национальной экономической системы и ее развитию.

Ключевые слова: предпринимательская деятельность, государственная поддержка, инновации, цифровой рынок.

Iryna Y. Shtuler

ADAPTATION OF GLOBAL METHODS TO SUPPORT BUSINESS IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION OF MARKETS

Methods of business support are analyzed. Groups of scientists' views on the adaptation of global methods to support business activities, formed in the scientific world, are highlighted. It is established that the continuous development of the economy, digital markets and the emergence of new forms of challenges necessitates further scientific research in this area. The purpose of development and diffusion of innovative ideas to support business activities, as well as to achieve effective

---

¹ National Academy of Management. Kyiv. Ukraine.

tive commercialization of economic activity is argued. The necessity of taking into account the world experience and global methods of business support, which requires adaptation to the realities of the national economic system and the state of its development, is proved.

Keywords: business activity, state support, innovations, digital market.

Peer-reviewed, approved and placed: 04.04.2021

Постановка проблеми. В системі національної економіки підтримці підприємницької діяльності потрібна постійна увага. В умовах цифровізації ринків процес підтримки підприємницької діяльності не здійснюється підприємцем самостійно. Тут потрібно реалізовувати ініціативну, систематичну та високоризиковану діяльності, і наявність досвіду в цьому напрямку є запорукою його успішної діяльності. Світовий досвід підтверджує наявність глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності. В умовах цифровізації ринків мета освоєння та дифузії інноваційних ідей щодо підтримки підприємницької діяльності, а також досягнення ефективної комерціалізації господарської діяльності є актуальним завданням. Саме тому врахування світового досвіду та глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності потребують адаптації до реалій національної економічної системи та стану її розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемам розвитку підприємницької діяльності та її підтримки в умовах цифровізації ринків присвячені публікації вітчизняних авторів: Гнатенко І.А. [6], Гончарова Ю.В. [2], Єрмошенка М.М. [3], Єрохіна С.А. [4], Неговської Ю.М. [5] та інших. Втім, невинний розвиток економіки, цифрових ринків та поява нових форм викликів обумовлює необхідність подальших наукових пошуків у даному напрямі.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні необхідності дослідження адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності в умовах цифровізації ринків.

Основні результати дослідження. Підприємницька діяльність являє собою складну послідовну та логічну діяльність, що включає певну сукупність повторюваних циклів. Така діяльність потребує підтримки, оскільки спрямована на збільшення адаптаційних можливостей підприємства, імплементацію досягнень сучасної науки, застосування інновацій, що сприятиме ефективній реалізації господарської діяльності, задоволення потреб суспільства, дієвої реалізації в умовах цифровізації ринків. Як нами уже було зазначено, підтримка підприємницької діяльності потребує адаптації світового досвіду та глобальних методик з цього напрямку. У зв'язку з цим доцільно виділити такі групи поглядів науковців на адаптацію глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності, що сформувалися в науковому світі.

Першу групу поглядів очолюють Р. Кантільон, Х. Мангольдт, М. Пітерс, які визначають домінування меркантилізму у процесах підтримки підприємницької діяльності та пов'язані з концентрацією їх уваги вчених на наявності ризику у підприємницькому процесі [9].

Представниками другої групи поглядів є В. Зомбарт, К. Маркс, Дж. Мілль, Ж. Сей, А. Сміт, І. Тюнен, Ж. Палевський котрі підтримку підприємницької діяльності вбачають в необхідності реагування суб'єктів підприємництва на зовнішні обставини. Ці дослідники акцентували увагу на наявності особливих рис підприємця при здійсненні підприємницької діяльності: креативності, творчості, неординарності мислення тощо [11].

Третю групу поглядів представляють Б. Андерсон, Л. Вальрас, Е. Закс, Дж. Кларк, А. Маршалл, К. Менгер, Л. Мізес, Ф. Хайєк, Г. Шмолер, Й. Шумпетер, котрі підтримку підприємницької діяльності ознаменують з початком активного науково-технічного прогресу та трансформацій в усіх секторах економіки, наявністю криз на ринку, опортуністичної поведінки окремих інститутів або учасників при реалізації підприємницької діяльності [12].

Дж. Гэлбрейт, А. Гібб, П. Друкер, І. Кірцнер, Р. Коуз, Ф. Найт, Д. Норт, В. Репке Р. Хизрич, А. Шапіро є представниками четвертої групи поглядів на підтримку підприємницької діяльності, що полягає в необхідності масштабного реформування інституціональної матриці, стимулюванні творчої активності та адаптивності усіх суб'єктів ринку, а також побудови такої підприємницької діяльності, яка принесе вигоду для держави в цілому.

Як бачимо, концентрація уваги вчених на підтримці підприємницької діяльності, який обумовлює трансформацію економіки, почала заслуговувати уваги серед представників третьої групи.

Підтримка підприємницької діяльності нерозривно пов'язана з інноваційним процесом. І якраз представник третьої групи Й. Шумпетер одним з перших почав ґрунтовно досліджувати інновації у своїх працях та наголошувати, що підтримка підприємницької діяльності полягає насамперед у активному використанні інноваційних знань. Й. Шумпетер, у своїх наукових дослідженнях доводив, що однією з ефективних методик підтримки підприємницької діяльності є реалізація нових адаптаційних можливостей підприємства. В цьому процесі важливу роль відіграє реалізація в інноваційному процесі новаторства, інноваційності та творчості. І взагалі, на думку Й. Шумпетер саме інновації виступають двигуном ефективних державних трансформацій, в тому числі і з підтримки підприємницької діяльності та адаптації глобальних методик до цього чутливого процесу господарювання. Легкість сприйняття цього підходу полегшувалася тим, що Й. Шумпетер вважав та науково доводив, що в адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності важливою є повторюваність певних циклів інноваційного процесу, що може бути використаним в методиці підтримки підприємницької діяльності, в тому числі і в умовах цифровізації ринків. Завершальним етапом адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності є розповсюдження інновацій та інноваційних підходів серед споживачів-підприємств. [12]

В цьому процесі концептуальними та визначальними рисами ефективного процесу адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності в системі національної економіки в тому числі і в умовах цифровізації ринків є синергія таких факторів: ідеї, керування, інвестиції і сприятливе інституціональне середовище.

Базуючись на дослідженнях Й. Шумпетера, котрий вважав, що в інноваційному процесі зароджується «наукова революція», ми продовжимо його наукові пошуки та розширимо трактування, зауваживши, що адаптація глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності може реалізовуватися на мікро- та макро- рівнях економіки. Доповнимо, що при цьому головну роль в адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності відіграє підприємницький хист, воля і здатність адаптувати процедуру та процеси відповідно умов та реальності внутрішнього середовища та інституційних правил та механізмів [12].

Таким чином в процесі адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності на перший план виходить здатність підприємця в процесі підприємницької діяльності акумулювати ресурси підприємства, своєчасно адаптуватися під зовнішнє середовище.

Адаптація глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності передбачає поєднання чинників усіх факторів виробництва, комунікацію зі глобальним зовнішнім світом, врахування потреб ринку споживачів і використання та застосування усіх передових надбань науки, знанневої економіки, прогресу тощо. Всі ці чинники впливають на рівновагу системи національної економіки і стимулюють добробут населення та соціально-економічне зростання.

В умовах трансформації економіки, пошуку стану гомеостазису, цифровізації ринків порушити рівновагу можуть технологічні інновації та їх дифузія. В адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності відбувається впровадження інновацій, реалізуються унікальні способи організації прийняття рішень, побудови процесу виробництва, продажів та інших процесів ведення бізнесу. Саме при адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності відбувається запуск процесів трансформації економіки, що особливо актуально в умовах цифровізації ринків.

Адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності по трохи змінили уявлення про прибуток в інноваційному процесі, який розглядає підприємницький прибуток не лише як результат успішного впровадження існуючого досвіду, але й як досягнення соціальних цілей для некоекономіки та суспільства.

При адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності відбувається існує утрудненість його реалізації в умовах мінливості зовнішнього оточення. Оцінювати адаптацію глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності потрібно виходячи з моделі так званої «творчої руйнації».

Адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності в умовах цифровізації ринків супроводжується управлінськими помилками, суперечностями, проблемами і пошуком найефективніших каналів комунікацій. Використовуючи існуючі моделі та адаптуючи глобальні методики з підтримки підприємницької діяльності запускаються процеси мікротрансформації, які швидко формується, акумулюються та розповсюджується в умовах цифровізації ринків.

Таким чином, ефективний результат адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності передбачає залучення кращих креативних навичок і вмінь, використання яких призведе до бажаної мети.. Ефективність застосування та адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності, обумовлюється впровадженням програм та стратегій державного стимулювання процесів підприємницької діяльності.

Ефективність функціонування підприємства багато в чому залежить від економічно-грамотного використання усіх видів ресурсів, що обумовлює необхідність поступового переходу до єдиної системи управління витратами. Перевагами впровадження такої системи є:

- забезпечення виробництва конкурентоспроможної продукції за рахунок більш низьких витрат та цін;
- наявність якісної та достовірної інформації про собівартість окремих видів продукції та їх позиції на ринку в порівнянні з продукцією інших виробників;
- можливість використання гнучкого ціноутворення; надання об'єктивних даних для упорядкування бюджету підприємства;
- можливість оцінки діяльності кожного підрозділу підприємства з фінансової точки зору;
- прийняття ефективних та обґрунтованих управлінських рішень [1].

В промислово розвинутих західних країнах сьогодні домінує парадигма технологічного динамізму, або постійного технологічного розвитку. Відповідно до неї, науково-технічне лідерство розвиненої країни визначається не лише потужним розвитком новітніх галузей промисловості, а й здатністю до динамічної та безперервної перебудови всіх сфер економіки для створення і взаємопроникнення новітніх технологій.

Для успішного впровадження інноваційних технологій на підприємствах необхідно визначити наявність організаційно-управлінських можливостей, ресурсів, наявності інноваційного клімату на підприємстві, яке розраховує на ефективну реалізацію інновацій.

Динаміка економічних систем може бути охарактеризована у трьох формах: як прогрес, регрес і деградація, а трансформація позначає будь-які зміни властивостей чи перетворення виду або форми, саме розвиток є тим типом змін, що позначають вдосконалення та покращання.

Економічна історія свідчить, що для того, щоб подолати розрив та вийти на передові позиції соціально-економічного розвитку у висококонкурентному світі не потрібно повторного проходження та дублювання всіх алгоритмів (послідовності етапів) технологічного прогресу, з якими стикалися країни-лідери, а більше слід зосередитися на стрибкоподібному соціально-економічного прориві, що базується на засвоєні та переробці техніко-технологічного, соціального, організаційного, політичного тощо досвіду, який був накопичений країнами, які взяті за приклад (Польща, Словаччина). В даному аспекті точніше слід говорити не про навздогінний тип розвитку, а про випереджаючий, який націлений на дотримання стратегії прориву [6].

«Випереджати» майже ніколи не визначається «рухатися тим же шляхом», що і країни-зразки (лідери), однак обов'язково під ним розуміється «рухатися

кращим шляхом», що співзвучне із вимогою руху у власному напрямку. Вибір стратегії навздогінної модернізації означає втрату країнами не тільки власних міжнародних позицій у глобалізованому світі, а й відмову від вибору власних орієнтирів розвитку. Тому першочергове завдання на шляху вирішення даної проблеми — це чітке усвідомлення хибності курсу та ринкових трансформацій та перехід до інноваційної модернізації, яка дозволить віднайти свій власний шлях розвитку.

В будь-якому випадку, на сучасному етапі гостро постає потреба в необхідності розробки моделі національного економічного зростання. Тобто до пошуку національною економічною системою такого стану, який би забезпечував належний рівень її розвитку - у вигляді руху до ідеального стану.

На думку сучасних учених-економістів, основними ознаками трансформаційних процесів внаслідок глобалізації є:

- посилення концентрації капіталу;
- постійна інтенсифікація розвитку глобальної мережі Інтернет-торгівлі та розрахунків;
- зростання ринку євровалют;
- розвиток спільного європейського ринку;
- зростання ролі транснаціональних корпорацій;
- зростання глобальної конкуренції;
- посилення руху міжнародних капіталів;
- тенденції щодо усунення країнами національних фінансових і торговельних обмежень та ін. [8, с. 81].

Отже, перспективна парадигма адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності повинна акумулювати, систематизувати, засвоїти та імплементувати загальноприйнятні у науковій думці теорії підтримки підприємницької діяльності, які вивчають:

- моделювання та симуляцію підприємницьких систем;
- оптимізацію як інституціонального середовища так і внутрішніх факторів підтримки підприємницької діяльності;
- комунікаційну політику та політику поширення знань;
- соціальну спрямованість та екологічність підприємницької діяльності;
- конкурентність та підтримку підприємницької діяльності;
- ресурсозбереження у підприємницькій діяльності тощо.

Адаптація глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності розкриває процеси прийняття ефективних управлінських рішень. Адаптація глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності в умовах цифровізації ринків передбачає наявність інструментів використання теорії ігор, що сприяє еволюціонуванню та поглибленню в економічній теорії шumpетерівського погляду на специфіку підприємницької діяльності. Досягнення конкурентних переваг при адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності передбачає володіння ресурсами, компетенціями та вміннями використовувати їх в умовах цифровізації ринків та мінливості зовнішнього середовища [6]. У такому контексті адаптація глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності розкриватиме нестандартні організаційно-новаторські здібності всіх учасників процесу.

Висновок. Вважаємо, що межі адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності не можливо визначити виключно у теоретичній площині. Потребує актуалізація процедура адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності, з урахуванням необхідності вивчення інноваційного та управлінського процесів в умовах трансформації національної економіки. Адаптація глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності все більше обґрунтовують логіку поведінки підприємницької діяльності, що будуть сприяти активізації підприємницького сектору.

Отологія та гносеологія адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності в умовах цифровізації ринків та трансформації національної економіки передбачає усвідомлення того, що підприємницька діяльність та інноваційний розвиток є найважливішим чинником формування подальшого розвитку в еволюції. Переваги адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності необхідно формувати на синергетичному поєднанні інструментарію державного регулювання. Роль держави в адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності є вагомою та передує ефективному скеровуванню національної економіки на розвиток.

Реалізація на практиці Адаптованих глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності в умовах цифровізації ринків є одним з найпріоритетніших чинників добробуту та економічного зростання. Від впроваджуваних методик з підтримки підприємницької діяльності в умовах цифровізації ринків залежить поточна ситуація, яка притаманна сучасній соціально-економічній моделі.

Виходячи з вищедослідженого зазначимо, що сутність і зміст необхідного інструментарію Адаптації глобальних методик з підтримки підприємницької діяльності є якість, оновлюваність та реформування, що допомагає концептуалізувати процес підтримки підприємницької діяльності з урахуванням сьогодення і визначити його перспективи на майбутнє.

1. Гончаров Ю. В. Джерела ресурсного забезпечення розвитку інноваційної економіки: характеристика, особливості, взаємозв'язок [Електронний ресурс] / Ю. В. Гончаров, В. В. Павлов // Сучасні питання економіки і права. 2019. Вип. 1. С. 69-83.

2. Гончаров Ю. В. Еволюційний розвиток класово-стратифікаційних теорій у соціально-економічній науці / Ю. В. Гончаров, І. В. Щербина // Бізнес Інформ. 2012. №7. С. 4-7.

3. Єрмошенко М. М. Організаційно-економічні аспекти інноваційного оновлення національного господарства : [монографія] / М. М. Єрмошенко, С. А. Єрохін, В. М. Шандра. К. : Нац. акад. упр., 2008. 215 с.

4. Єрохін С.А. Структурна трансформація національної економіки: теоретико-методологічні аспекти / С.А. Єрохін. К. : Світ знань, 2002. 526 с.

5. Орлова-Курилова О. В. Моделювання оцінювання інноваційного потенціалу промислових підприємств / О. В. Орлова-Курилова, Ю. М. Неговська, О. Ю. Браславець // Актуальні проблеми економіки. 2019. № 5. Том 2. С. 81-89.

6. Орлова-Курилова О. В. Державне регулювання інноваційної діяльності підприємництва як напрям забезпечення сталого розвитку економіки країни / О. В. Орлова-Курилова, І. А. Гнатенко, В. О. Рубежанська // Наукове видання Державного університету «Житомирська політехніка» Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 3 (89). С. 35-40.

7. Орлова-Курилова О. В. Значення інновацій у сучасному підприємництві / О. В. Орлова-Курилова, І. А. Гнатенко, В. О. Рубежанська // Міжнародна науково-практична конференція «Методичні підходи до формування стратегічного бачення соціально-економічного розвитку регіонів», м. Дніпро, 22 червня 2019 р. С. 23-25.
8. Хомутенко Л.І. Основні ознаки трансформаційних процесів фінансового простору в умовах глобалізації / Л.І. Хомутенко, Т.П. Гончаренко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України [Текст]: збірник тез доп. XIV Всеукраїнської наук.-практ. конф. (27-28 жовт. 2010р.): у 2 т. / Державний вищий навчальний заклад "Українська академія банківської справи Національного банку України". Суми: ДВНЗ "УАБС НБУ", 2011. Т. 2. С. 81.
9. Cantillon R. Essai sur la nature du commerce en general / R. Cantillon. Paris : riidition INED, 1952. 771 с.
10. Drucker P. Innovation and Entrepreneurship / P. Drucker. London : Harper Collins Publishers Ltd, 1993. 269 p
11. Freeman Ch. Economics of Industrial Innovation / Ch. Freeman. London : Frances Pinter, 1982. 250 p.
12. Schumpeter J. History of Economic Analysis / J. Schumpeter. London : Allen and Unwin (Publishers) Ltd., 1954. 1186 p.
13. Veblen T. The Place of Science in Modern Civilization and Other Essays / T. Veblen. M.Y. : Huebsch, 1919. 37 p.
14. Азьмук Н.А. Стратегічні напрями збалансування розвитку національного ринку праці та цифрової економіки. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством, ІЕП НАН України, 2020. 50 с.
15. Шевченко-Переполюкіна, Р. І. Інформаційний бар'єр – оптимальний механізм захисту малого підприємництва від зовнішнього поглинання [Електронний ресурс] / В. І. Шевченко-Переполюкіна // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. Режим доступу : <http://economic.vistnic.stu.cn.ua/index.pl?task=arcls&id=766>.
16. The Concept of a 'Digital Economy' [Electronic resource]. Access mode: <http://odec.org.uk/theconcept-of-a-digital-economy/> Title from the screen.
17. Коляденко С. В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні і у світі / С. В. Коляденко. // Економіка. Фінанси. Менеджмент. 2016. № 6. С. 106-107.
18. Карчева Г.Т. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки / Г.Т. Карчева, Д.В. Огородня, В.А. Опенько // Фінансовий простір. 2017. № 3 (27). С. 13-21.
19. Лапидус Л.В. Цифровая экономика: управление электронным бизнесом и электронной коммерцией : монография / Л.В. Лапидус. М. : ИНФРА-М, 2018. 381 с. (Научная мысль).
20. What is digital economy? Unicorns, transformation and the internet of things. Access mode: <https://www2.deloitte.com/mt/en/pages/technology/articles/mt-what-is-digital-economy.html> / Title from the screen.
21. Гудзь О.Є. Цифрова економіка: зміна цінностей та орієнтирів управління підприємствами / Гудзь О.Є. // Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2018. № 2 (24). С. 4-11.
22. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018 - 2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації [Електронний ресурс]: Урядовий портал. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p>
23. Digital strategy in a time of crisis. — McKinsey, 22 April 2020, <https://www.mckinsey.com/business-functions/mckinsey-digital/our-insights/digital-strategy-in-a-time-of-crisis>.
24. Rynn J. Why Manufacturing Matters: A production-centered path to economic growth, 2000, https://economicreconstruction.org/sites/economicreconstruction.com/static/SeymourMelman/archive/de_re/ProductionCenteredEconomics.pdf.
25. Mesenbourg T.L. Measuring the Digital Economy. — U.S. Bureau of the Census, <http://www.census.gov/content/dam/Census/library/working-papers/2001/econ/digitalecon.pdf>
26. Доклад о цифровой экономике 2019. — Конференция Организации объединенных наций по торговле и развитию, https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/der2019_overview_ru.pdf.

1. Honcharov Yu. V. Dzherela resursnoho zabezpechennia rozvytku innovatsiinoi ekonomiky: kharakterystyka, osoblyvosti, vzaimozv'язok [Elektronnyi resurs] / Yu. V. Honcharov, V. V. Pavlov // Suchasni pytannia ekonomiky i prava. 2019. Vyp. 1. S. 69-83 [in Ukrainian].
2. Honcharov Yu. V. Evoliutsiinyi rozvytok klasovo-stratyfikatsiinykh teorii u sotsialno-ekonomichnii nauks / Yu. V. Honcharov, I. V. Shcherbyna // Biznes Inform. 2012. №7. С. 4-7 [in Ukrainian].
3. Yermoshenko M. M. Orhanizatsiino-ekonomichni aspekty innovatsiinoho onovlennia natsionalnoho hospodarstva : [monohrafiia] / M. M. Yermoshenko, S. A. Yerokhin, V. M. Shandra. K. : Nats. akad. upr., 2008. 215 s [in Ukrainian].
4. Yerokhin S.A. Strukturna transformatsiia natsionalnoi ekonomiky: teoretyko-metodolohichni aspekty / S.A. Yerokhin. K. : Svit znan, 2002. 526 s [in Ukrainian].
5. Orlova-Kurylova O. V. Modeliuvannia otsiniuvannia innovatsiinoho potentsialu promyslovykh pidpriemstv / O. V. Orlova-Kurylova, Yu. M. Nehovska, O. Yu. Braslavets // Aktualni problemy ekonomiky. 2019. № 5. Tom 2. S. 81-89 [in Ukrainian].
6. Orlova-Kurylova O. V. Derzhavne rehuliuвання innovatsiinoi diialnosti pidpriemnytstva yak napriam zabezpechennia staloho rozvytku ekonomiky krainy / O. V. Orlova-Kurylova, I. A. Hnatenko, V. O. Rubezhanska // Naukove vydannia Derzhavnoho universytetu «Zhytomyrska politekhnika» Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia. 2019. № 3 (89). S. 35-40 [in Ukrainian].
7. Orlova-Kurylova O. V. Znachennia innovatsii u suchasnomu pidpriemnytstvi / O. V. Orlova-Kurylova, I. A. Hnatenko, V. O. Rubezhanska // Mizhnarodna nauko-vo-praktychna konferentsiia «Metodychni pidkhydy do formuvannia stratehichnoho bachennia sotsialno-ekonomichnoho rozvytku rehioniv», m. Dnipro, 22 chervnia 2019 r. S. 23-25 [in Ukrainian].
8. Khomutenko L.I. Osnovni oznaky transformatsiinykh protsesiv finansovoho prostoru v umovakh hlobalizatsii / L.I. Khomutenko, T.P. Honcharenko // Problemy i perspektivy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy [Tekst]: zbirnyk tez dop. XIV Vseukrainskoi nauk.-prakt. konf. (27-28 zhovt. 2010r.): u 2 t. / Derzhavnyi vyshchyi navchalnyi zaklad "Ukrainska akademiia bankivskoi spravy Natsionalnoho banku Ukrainy". Sumy: DVNZ "UABS NBU", 2011. T. 2. S. 81 [in Ukrainian].
9. Cantillon R. Essai sur la nature du commerce en general / R. Cantillon. Paris : riidition INED, 1952. 771 s.
10. Drucker P. Innovation and Entrepreneurship / P. Drucker. London : Harper Collins Publishers Ltd, 1993. 269 p
11. Freeman Ch. Economics of Industrial Innovation / Ch. Freeman. London : Frances Pinter, 1982. 250 p.
12. Schumpeter J. History of Economic Analysis / J. Schumpeter. London : Allen and Unwin (Publishers) Ltd., 1954. 1186 p.
13. Veblen T. The Place of Science in Modern Civilization and Other Essays / T. Veblen. M.Y. : Huebsch, 1919. 37 p.
14. Azmuk N.A. Stratehichni napriamy zbalansuvannia rozvytku natsionalnoho rynku pratsi ta tsyfrovoy ekonomiky. Avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovoho stupenia doktora ekonomichnykh nauk za spetsialnistiu 08.00.03 – ekonomika ta upravlinnia natsionalnym hospodarstvom, IEP NAN Ukrainy, 2020. 50 c [in Ukrainian].
15. Shevchenko-Perepolkina, R. I. Informatsiinyi barier – optymalnyi mekhanizm zakhystu maloho pidpriemnytstva vid zovnishnoho pohlynannia [Elektronnyi resurs] / V. I. Shevchenko-Perepolkina // Visnyk Chernihivskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriia : Ekonomichni nauky. Rezhym dostupu : <http://economic.vistnic.stu.cn.ua/index.pl?task=arcls&id=766> [in Ukrainian].
16. The Concept of a 'Digital Economy' [Electronic resource]. Access mode: <http://odec.org.uk/theconcept-of-a-digital-economy/> Title from the screen.
17. Koliadenko S. V. Tsyfrova ekonomika: peredumovy ta etapy stanovlennia v Ukraini i u sviti / S. V. Koliadenko. // Ekonomika. Finansy. Menedzhment. 2016. № 6. S. 106-107 [in Ukrainian].
18. Karcheva H.T. Tsyfrova ekonomika ta yii vplyv na rozvytok natsionalnoi ta mizhnarodnoi ekonomiky / H.T. Karcheva, D.V. Ohorodnia, V.A. Openko // Finansovyi prostir. 2017. № 3 (27). S. 13-21 [in Ukrainian].
19. Lapydus L.V. Tsyfrovaia ekonomika: upravleniye elektronnyim byznesom y elektronnoi komertsyyei : monohrafiia / L.V. Lapydus. M. : YNFRA-M, 2018. 381 s. (Nauchnaia musul) [in Russian].
20. What is digital economy? Unicorns, transformation and the internet of things. Access mode: <https://www2.deloitte.com/mt/en/pages/technology/articles/mt-what-is-digital-economy.html> / Title from the screen.

21. Hudz O.Ie. Tsyfrova ekonomika: zmina tsinnosti ta oriientyriv upravlinnia pidpriemstvamy / Hudz O.Ie. // *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*. 2018. № 2 (24). S. 4-11 [in Ukrainian].
22. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku tsyvrovoi ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018 -2020 roky ta zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo yii realizatsii [Elektronnyi resurs]: Uriadovi portal. Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-r> [in Ukrainian]
23. Digital strategy in a time of crisis. — McKinsey, 22 April 2020, <https://www.mckinsey.com/business-functions/mckinsey-digital/our-insights/digital-strategy-in-a-time-of-crisis>.
24. Rynn J. Why Manufacturing Matters: A production-centered path to economic growth, 2000, https://economieconstruction.org/sites/economieconstruction.com/static/SeymourMelman/archive/de_re/ProductionCenteredEconomics.pdf.
25. Mesenbourg T.L. Measuring the Digital Economy. — U.S. Bureau of the Census, <http://www.census.gov/content/dam/Census/library/working-papers/2001/econ/digitalecon.pdf>
26. Doklad o tsyvrovoi ekonomyke 2019. — Konferentsiia Orhanyzatsyyu ob'iedynennykh natsyi po torhove y razvytyiu, https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/der2019_overview_ru.pdf [in Russian].